
SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 1

Rozeslána dne 15. ledna 1997

Cena Kč 19,70

O B S A H:

1. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 27. listopadu 1996 ve věci návrhu na zrušení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 3 vyhlášky Ústřední správy spojů č. 111/1964 Sb., kterou se provádí zákon o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky Federálního ministerstva spojů č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění pozdějších předpisů
2. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 4. prosince 1996 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích
3. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 5. listopadu 1996 ve věci návrhu na zrušení části ustanovení § 90 odst. 1 zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
4. Vyhláška České národní banky o vydání pamětních stříbrných dvousetkorun ke 100. výročí výroby prvního osobního automobilu ve střední Evropě „Präsident“
5. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dodatkového protokolu č. 2 ke Středoevropské dohodě o volném obchodu
6. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Argentinské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických a služebních pasů státních příslušníků České republiky a pro držitele diplomatických a úředních pasů státních příslušníků Argentinské republiky
7. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o otázkách realizace Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Svazu sovětských socialistických republik o spolupráci při osvojování Jamburského naleziště plynů, výstavbě dálkového plynovodu Jamburg – západní hranice Svazu sovětských socialistických republik a objektů Uralského plynárenského komplexu a s tím spojených dodávkách zemního plynu ze Svazu sovětských socialistických republik do Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1985
8. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstvem naftového a plynárenského průmyslu Republiky Kazachstán o realizaci Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Svazu sovětských socialistických republik o spolupráci při osvojování Jamburského naleziště plynu, výstavbě dálkového plynovodu Jamburg – západní hranice Svazu sovětských socialistických republik a objektů Uralského plynárenského komplexu a s tím spojených dodávkách zemního plynu ze Svazu sovětských socialistických republik do Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1985 po 1. lednu 1992
9. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Čínské lidové republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v oblasti celnictví

Redakční sdělení o opravě chyb v nařízení vlády č. 301/1996 Sb.

1

NÁLEZ

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 27. listopadu 1996 v plénu o návrhu Vrchního soudu v Praze na zrušení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, § 7 odst. 3 vyhlášky Ústřední správy spojů č. 111/1964 Sb., kterou se provádí zákon o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky Federálního ministerstva spojů č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

- I. Návrh na zrušení ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, se zamítá.
- II. Návrh na zrušení ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky Ústřední správy spojů č. 111/1964 Sb., kterou se provádí zákon o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na zrušení § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky Federálního ministerstva spojů č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění pozdějších předpisů, se odmítá.

Odůvodnění

I.

Šestý senát správního kolegia Vrchního soudu v Praze podal v souvislosti se svou rozhodovací činností podle článku 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) návrh na zrušení

- a) § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- b) § 7 odst. 3 vyhlášky Ústřední správy spojů č. 111/1964 Sb., kterou se provádí zákon o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 92/1974 Sb. a vyhláška č. 148/1984 Sb.),
- c) § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky Federálního ministerstva spojů č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění pozdějších předpisů,

s poukazem na to, že

- ustanovení sub a) ukládá správním úřadům postupovat při rozhodování o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob (vyplývajících ze zákona o telekomunikacích) podle správního řádu a zakládá příslušnost k rozhodování orgánů státní správy. V důsledku toho je pořad práva vyloučen. Toto ustanovení tak odporuje Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), neboť svěřuje do věcné příslušnosti správních úřadů a podrobuje režimu správního řádu veškerá rozhodnutí ve věcech podle zákona o telekomunikacích včetně rozhodování ve věcech občanskoprávních, tedy i rozhodování o povinnosti zaplatit úhradu za užívání telefonní stanice. Napadené ustanovení tedy brání tomu, aby o těchto závazcích občanskoprávního charakteru rozhodovaly v plné jurisdikci nezávislé a nestranné orgány. To je v rozporu s požadavkem článku 6 odst. 1 Úmluvy;
- ustanovení sub b), podle něhož výkaz úhrad za výkony spojů, popřípadě poplatků nezaplacených socialistickými organizacemi je dokladem pro použití příkazu k vybrání pohledávky organizace spojů. Toto ustanovení umožňuje per analogiam legis výkon rozhodnutí správního orgánu i proti fyzické osobě podnikající podle zvláštních předpisů, která dluží jiné právnické osobě úhradu za telekomunikační služby za situace, kdy dlužník nemá právní možnost dovolat se ochrany pořadem práva; to odporuje požadavku článku 6 odst. 1 Úmluvy;
- ustanovení sub c) v odstavci 11 stanoví, že o námitkách proti telefonnímu účtu rozhoduje správa podle předpisů o správním řízení a proti jejímu rozhodnutí o námitkách je přípustné odvolání. Tato úprava je v rozporu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy. Předmětné ustanovení zakládá pravomoc právnické osoby („správou“ v § 1 odst. 1 je resortní organizace spojů) rozhodovat o právech a povinnostech fyzických osob a právnických osob; s ohledem na novelizaci zákona o telekomunikacích postrádá napadené ustanovení

zákonný podklad a dostává se tak do rozporu s článkem 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví, a s článkem 79 odst. 1 Ústavy, podle kterého lze ministerstva a jiné správní úřady zřídit a jejich působnost stanovit jen zákonem. Napadené ustanovení totiž činí správní úřad z právnícké osoby a přenáší na ni výkon státní správy, aniž by se tak stalo zákonem. Pokud jde o ustanovení § 31 odst. 12 věta první vyhlášky č. 108/1982 Sb., podle něhož nezaplacené úhrady vymáhá správa výkonem rozhodnutí na základě výkazu dlužných telekomunikačních poplatků, platí tytéž důvody, které jsou uvedeny v rámci stížnosti proti odstavci 11 této vyhlášky.

Návrh šestého senátu správního kolegia Vrchního soudu v Praze je dále odůvodněn takto:

Ve věci sp. zn. 6 A 402/95 Vrchního soudu v Praze došel soudu dne 16. června 1995 návrh Ministerstva hospodářství České republiky na rozhodnutí negativního kompetenčního konfliktu [§ 8a občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“)] mezi Ministerstvem hospodářství a Okresním soudem v Domažlicích, resp. Krajským soudem v Plzni, pokud jde o rozhodování o úhradách za dlužné telekomunikační úhrady. Navrhovatel uvedl, že ve věci úhrady dlužných telefonních poplatků účastníků R. a RNDr. J. P. žaloval TELECOM, a. s., oblast Plzeň, telefonní účastníky o zaplacení částky 4775 Kč u Okresního soudu v Domažlicích. Tento soud řízení zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Ministerstvu hospodářství. V odůvodnění rozhodnutí s poukazem na § 21 zákona o telekomunikacích uvedl, že ve věci není dána pravomoc soudu, nýbrž správního orgánu. V odvolacím řízení Krajský soud v Plzni toto rozhodnutí potvrdil. Ministerstvo hospodářství však odmítlo svou pravomoc s poukazem na to, že dlužníci neuplatnili ve smyslu ustanovení § 31 odst. 11 Telefonního řádu proti pohledávce reklamaci, a proto o věci nemůže správní orgán rozhodnout. Tím vznikl negativní kompetenční konflikt mezi orgánem státní správy a soudem a Ministerstvo hospodářství podalo návrh na jeho řešení.

Ve věci sp. zn. 6 A 269/93 vede Vrchní soud v Praze řízení o správní žalobě a. s. SPT TELECOM, který se domáhá zrušení rozhodnutí ministra hospodářství, jenž rozkladem napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně změnil tak, že telefonní účastník B. H. byl uznán povinným uhradit za měsíc únor 1993 telefonní poplatky ve výši 105 Kč (zatímco počítadlo vykázalo 5349 impulsů).

V obou případech Vrchní soud v Praze dospěl k názoru, že ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., v nyní platném znění, a dále některá související ustanovení právních předpisů vydaných k provedení tohoto zákona – jichž má být použito při řešení otázky pravomoci o věci rozhodovat – jsou v rozporu s ratifikovanou a vyhlášenou Úmluvou. Proto soud v obou případech řízení podle ustanovení § 109 odst. 1 písm. b) o. s. ř. přerušil a věc předložil Ústavnímu soudu.

Podstatou pochybnosti Vrchního soudu v Praze o ústavnosti platné právní úpravy je právní názor, že povinnost platit právnícké osobě poplatky za užívání telefonní stanice je povinností z občanskoprávního vztahu, nikoli povinností veřejnoprávního charakteru. Rozhoduje-li o této soukromoprávní povinnosti správní úřad a nikoli soud (jemuž je svěřeno podle české právní úpravy správního soudnictví jen kasační rozhodování o zákonnosti již pravomocného rozhodnutí správního úřadu a který je vázán skutkovým stavem tak, jak byl zjištěn správním úřadem), není dodrženo ustanovení článku 6 odst. 1 Úmluvy, z něhož vyplývá, že v těchto věcech musí soud rozhodovat pořadem práva v plné jurisdikci, tj. nalézat také o skutkových otázkách. V důsledku toho, že správní úřad rozhoduje o povinnosti uživatele platit úhradu telekomunikačních poplatků ve správním řízení a jeho rozhodnutí se v tomto řízení stalo pravomocným, může se jak uživatel, tak i právnícká osoba poskytující telekomunikační služby domáhat nápravy u soudu jen co do zákonnosti takového rozhodnutí, a to žalobou podanou u soudu v režimu správního soudnictví. Soud je v tomto případě vázán skutkovým stavem tak, jak jej zjistil správní orgán (§ 250i odst. 1 o. s. ř.), a nemůže provést dokazování (např. znaleckým posudkem), při kterém by zjistil skutkový stav jinak a rozhodl ve věci samé. Tento stav je v rozporu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy, podle něhož má „každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu“. Respektování tohoto článku Úmluvy právní řád České republiky nezajišťuje. Vrchní soud rovněž uvedl, že by takový požadavek nebyl zajištěn ani uzákoněním opravných prostředků proti rozhodnutí správního orgánu (řízení podle hlavy třetí části páté o. s. ř.) ve věcech soukromého práva. I v tomto řízení je totiž soud vázán skutkovým stavem tak, jak jej zjistil správní orgán; hlava třetí části páté o tom nemá jiné speciální ustanovení a i na toto řízení je proto třeba vztáhnout principy § 250i odst. 1 o. s. ř. (§ 250l odst. 2 o. s. ř.). Jiný postup není možný; kdyby totiž soud v řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu nalézal o skutkových otázkách, zjišťoval sám skutkový stav a na jeho základě rozhodoval ve věci samé, nemělo by zřejmě vůbec smysl hovořit o rozhodnutí správního orgánu; šlo by o rozhodnutí soudu. Soud by tak přejímal odpovědnost za věcnou správnost rozhodnutí, které zákon svěřuje

správnímu orgánu a taková praxe by již sama o sobě zcela zpochybnila oddělení soudnictví od správy, jinak řečeno, princip dělby moci.

II.

Ústavní soud se zabýval otázkou splnění podmínek ustanovení § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, které opravňuje soud podat návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení v souvislosti s jeho rozhodovací činností podle článku 95 odst. 2 Ústavy. Podle obsahu spisů Vrchní soud v Praze v řízení o návrhu vedeném pod sp. zn. 6 A 402/95 a v řízení o žalobě vedené pod sp. zn. 6 A 269/93 posuzoval soulad ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb. (ve znění nyní platném) s ústavními zákony a dospěl k závěru, že tento zákon, jehož má být při řešení otázky pravomoci rozhodovat ve věci použito, je v rozporu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy (článkem 10 Ústavy). Byl tedy oprávněn podat návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení dle § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb.

Návrh na zahájení řízení byl proto doručen Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky se žádostí o vyjádření.

III.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve svém vyjádření podepsaném tehdejší předsedou PhDr. Milanem Urdem konstatovala, že Vrchní soud v Praze se ve svém návrhu domáhá zrušení ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které je podle názoru navrhovatele v rozporu s ustanovením článku 6 odst. 1 Úmluvy. Tato ustanovení byla do právního řádu zapracována na základě novely zákona o telekomunikacích, a to zákonem č. 150/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, jenž byl přijat dne 12. března 1992.

Podle původního znění zákona o telekomunikacích z roku 1964 rozhodovaly o právech, oprávněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací ve správním řízení správní orgány. Tyto orgány byly však součástí státních podniků, tedy hospodářské sféry. Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 150/1992 Sb., musí při předpokládaném přechodu na liberalizaci některých služeb, odstátnění a privatizaci dojít k oddělení hospodářských činností od činností správních. Navrhovaná novela tento požadavek plně respektovala a rozhodování ve správním řízení svěřila nově zřizovaným samostatným správním orgánům, které jsou nezávislé na hospodářské činnosti subjektů zabezpečujících telekomunikační služby.

Pokud se týká návrhu na zrušení ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 111/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení ustanovení § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky č. 108/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nelze se k němu vyjádřit, neboť tento návrh se týká moci výkonné. Podle článku 79 odst. 3 Ústavy mohou vydávat na základě zákona a v jeho mezích ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

Za tohoto stavu věci vyjádřil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky stanovisko, že zákonodárny sbor – bývalé Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky – jednal v přesvědčení, že přijatá novela zákona o telekomunikacích je v souladu s platnou Ústavou a naším právním řádem a rovněž s mezinárodními smlouvami, kterými byla Česká a Slovenská Federativní Republika vázána. Uvedl konečně, že zákon byl schválen potřebnou většinou poslanců Sněmovny národů a Sněmovny lidu Federálního shromáždění dne 12. března 1992, byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen.

Ústavní soud si dále vyžádal vyjádření Ministerstva spravedlnosti České republiky (§ 49 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb.), které uvedlo, že z článku 6 odst. 1 Úmluvy, již je Česká republika vázána, vyplývá pro ni závazek zajistit „každému právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným tribunálem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu“. K vymezení pojmu „občanské právo nebo závazek“ se vztahuje rozsáhlá judikatura Evropského soudu; i když Ministerstvu spravedlnosti není známo konkrétní rozhodnutí, které by se vztahovalo k rozhodování ve věcech telekomunikačních poplatků, lze zřejmě dovodit, že vztahy mezi telefonním účastníkem a právnickou osobou poskytující telekomunikační služby za úplatu je třeba podřadit pod pojem „občanské právo a nebo závazek“ ve smyslu Úmluvy. Z judikatury Evropského soudu dále vyplývá jednoznačný požadavek, aby nezávislý tribunál, který má o občanských právech nebo závazcích nebo trestních obviněních rozhodovat, měl pravomoc rozhodovat nejen z hlediska právního, ale i z hlediska skutkového, tj. v plné jurisdikci (viz např. rozsudek ve věci *Le Compte at. al.* z roku 1981, A – 43).

V této souvislosti Ministerstvo spravedlnosti poukázalo na judikaturu vztahující se k orgánu, který má ve

smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy rozhodovat, „z níž vyplývá, že tímto nestranným a nezávislým tribunálem může, ale nemusí být soud jako jurisdikční orgán klasického typu, integrovaný do soudní soustavy obecných soudů. Může jím být i orgán ve sféře moci výkonné, pokud splňuje znaky a skýtá garance nestrannosti a nezávislosti (viz např. rozsudek ve věci Campbell z roku 1984, A - 80)“. Judikatura ovšem připouští rozhodování správních orgánů ve sféře občanských práv, závazků nebo trestních obvinění, která svou povahou nevyhovují požadavkům článku 6 odst. 1 Úmluvy. Požaduje však, aby tato rozhodnutí podléhala následné kontrole nezávislých a nestranných tribunálů s plnou jurisdikcí (viz např. rozsudek ve věci Le Compte z roku 1983, A - 58).

Rozhodování správního úřadu o povinnosti uživatele platit úhradu telekomunikačních poplatků ve správním řízení podle § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb. je rozhodováním správního orgánu, které není rozhodováním ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy. Rovněž tak možný následný přezkum rozhodnutí správního orgánu soudem podle části páté o. s. ř. zcela nenaplnuje požadavky tohoto článku, neboť soudní přezkum je omezen jen na přezkum zákonnosti takového rozhodování.

Podle názoru Ministerstva spravedlnosti však nesoulad právního řádu České republiky s článkem 6 odst. 1 Úmluvy nespočívá v tom, že by toto ustanovení vylučovalo možnost, aby správní orgán rozhodl ve věcech občanských práv, závazků nebo trestních obvinění, nebo též vylučovalo „nadstavbový prvek, kdy by rozhodnutí nezávislého tribunálu podle článku 6 odst. 1 Úmluvy bylo možno ještě přezkoumat z hlediska jeho zákonnosti soudem ve správním soudnictví“. Tento nesoulad je proto třeba spatřovat v chybějícím mezičlánku – tedy v neexistenci zákonné úpravy, kterou by bylo založeno právo na přezkoumání rozhodnutí správního orgánu vydaného podle § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb. orgánem splňujícím požadavky článku 6 odst. 1 Úmluvy, jež nelze odstranit zrušením dotčených ustanovení.

Ministerstvo spravedlnosti dále v souvislosti s návrhem na zrušení některých ustanovení vyhlášek č. 111/1964 Sb. a č. 108/1982 Sb. (v platném znění) doporučilo uvážit, že výčet subjektů, kterým je podle § 64 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. dáno právo podat návrh na zrušení jiného právního předpisu nebo jeho jednotlivých ustanovení, má povahu taxativní. Z ustanovení článku 95 odst. 2 Ústavy a z § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb. však takové oprávnění obecného soudu dovodit nelze.

Ústavní soud si dále vyžádal vyjádření Nejvyššího soudu České republiky, který uvedl, že návrh Vrchního soudu v Praze považuje za jedno z možných řešení otázky, zda a kdy mají být předmětem rozhodování správních orgánů práva a povinnosti ze vztahů, jejichž povaha je občanskoprávní. Právní úprava obsažená v ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., v ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 111/1964 Sb., popřípadě v ustanovení § 31 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 108/1982 Sb. (pozn. správně má být uvedeno: v § 31 odst. 11 a 12...) není však úpravou ojedinelou, zejména tam, kde jde o opakující se platby za různé druhy poskytovaných služeb. I na tuto speciální úpravu však pomýšlí ustanovení § 247 odst. 1 o. s. ř. (a to i ve znění novely provedené zákonem č. 238/1995 Sb.), které předpokládá existenci správních rozhodnutí zabývajících se rozhodováním o právech fyzických a právnických osob, přičemž z tohoto ustanovení o. s. ř. nevyplývá, že by šlo jen o rozhodování ve vztazích administrativně-právních. Z toho je tedy patrné, že právní úprava obsažená v ustanoveních předpisů o telekomunikacích není dána jen těmito speciálními předpisy, ale odpovídá i obecnému ustanovení § 247 odst. 1 o. s. ř., které předpokládá i uplatnění žalob proti rozhodnutím správních orgánů, jejichž předmětem je též řešení otázek těch práv a povinností fyzických a právnických osob, které jsou svou povahou občanskoprávní, pokud to právní úprava správním orgánům svěřuje.

Ústavní soud si konečně vyžádal vyjádření Ministerstva hospodářství, Českého telekomunikačního úřadu, který návrh šestého senátu správního kolegia Vrchního soudu v Praze posuzoval z těchto hledisek:

1. Soulad napadených ustanovení s Ústavou.

Článek 36 odst. 1 a 2 Listiny výslovně připouští, aby zákon stanovil, že o určitých právech nemusí rozhodovat soud, nýbrž jiný orgán (např. ministerstvo, v jehož působnosti je odvětví telekomunikací). Zákonnost jeho rozhodnutí je přezkoumatelná soudem, „což článek 36 odst. 2 Listiny ani pro veškeré případy přezkoumávání rozhodnutí o jiných než základních právech a svobodách podle Listiny nevyžaduje“. Federální shromáždění ČSFR přihlédlo v roce 1992 při svém souhlasu s dikcí § 21 novely zákona o telekomunikacích ke dvěma základním aspektům:

- a) Postup podle obecných předpisů o správním řízení je pro rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob ve věcech podle zákona o telekomunikacích optimální, neboť je při něm nutno skutkově zkoumat celou řadu složitých technických problémů, k jejichž řešení jsou odborníky i příslušnou technologií vybaveny správní orgány telekomunikací; posuzování těchto problémů by bylo nad rámec možnosti soudů, mimo jiné i s ohledem na skutečnost, že počet takových případů je značný a zcela enormně by zatěžoval justiční orgány.

b) Rozhodnutí orgánů veřejné správy jsou přezkoumatelná soudem, který zjišťuje, zda správní orgány při rozhodování respektovaly zákonnost.

2. Hledisko legislativní a právní.

Zrušení ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona o telekomunikacích by znamenalo, že by v tomto zákoně vůbec nebyl upraven právní základ rozhodování orgánu státní správy telekomunikací ve věcech uvedených v § 21 odst. 3, který stanoví, že Federální ministerstvo spojů rozhoduje o:

- a) udělování oprávnění ke zřízení a provozování vymezených částí jednotné telekomunikační sítě,
- b) schvalování způsobilosti telekomunikačních zařízení,
- c) udělování povolení ke zřízení a provozování telekomunikačních zařízení mimo jednotnou telekomunikační síť, pokud jejich provoz překračuje hranice státu nebo hranice republik,
- d) udělování povolení poskytování telekomunikačních služeb mimo jednotnou telekomunikační síť překračující státní hranice nebo hranice republik,
- e) přidělování kmitočtů a kmitočtových pásem, provádění výkonu státního dozoru nad jejich dodržováním,
- f) udělování povolení ke zřízení a provozování vysílacích rádiových zařízení pohyblivých nebo pevných služeb,
- g) ukládání pokut podle tohoto zákona a o projednávání přestupků ve věcech, ve kterých rozhoduje,
- h) povolení pro vysílací zařízení rozhlasová a televizní, pokud bylo provozovateli zařízení vydáno oprávnění k šíření rozhlasových nebo televizních programů a zařízení bude zřízeno v souladu s plánem využití kmitočtů pro rozhlasová a televizní vysílání,
- ch) povolení pro vysílací rádiové stanice zastupitelských úřadů cizích států na základě souhlasu Federálního ministerstva zahraničních věcí a za předpokladu vzájemnosti.

Zrušení tohoto ustanovení není navrženo. Ustanovení § 21 odst. 1 citovaného zákona dále stanoví (obdobně jako např. § 45 odst. 1 zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci), že při rozhodování postupují správní orgány telekomunikací podle obecných předpisů o správním řízení. Zrušením tohoto ustanovení by zůstalo správě telekomunikací pouze rozhodování bez jakýchkoli procesních pravidel, což by bylo v rozporu s článkem 36 odst. 1 Listiny, který stanoví, že se každý může domáhat svého práva stanoveným postupem. Zrušení ustanovení § 21 odst. 1 zákona o telekomunikacích by tedy vedlo k tomu, že žádný postup pro rozhodování správních orgánů telekomunikací by stanoven nebyl, což je v rozporu s ústavními principy České republiky a ve svých důsledcích i s mezinárodními smlouvami a s dokumenty Evropských společenství.

Pokud jde o návrh Vrchního soudu v Praze na zrušení některých ustanovení vyhlášek vydaných k provedení zákona o telekomunikacích, je prý tento návrh zcela bezpředmětný, neboť

- soudy nejsou ustanoveními vyhlášek vázány (srov. nález Ústavního soudu č. 26/94 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu),
- ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, pozbyla dnem 31. prosince 1991 účinnosti ustanovení zákonů i podzákoných právních předpisů, která nebyla v souladu s Listinou. Takovým ustanovením byl též § 21 odst. 2 zákona o telekomunikacích a ta část § 1 odst. 1 vyhlášky č. 108/1982 Sb., jež pro organizaci spojů poskytující telefonní služby zavedla legislativní zkratku „správa“ a stala se tak rovněž rozpornou s článkem 36 Listiny. Organizace spojů podle § 21 odst. 2 tehdejšího znění zákona o telekomunikacích a podle § 1 odst. 1 Telefonního řádu nebylo možno považovat za orgány veřejné správy uvedené v článku 36 Listiny. Zcela nespornou skutečností tedy je, že slovem „správa“ se v § 31 odst. 11 a 12 Telefonního řádu rozumí ode dne účinnosti novely č. 150/1992 Sb. orgány státní správy telekomunikací tam uvedené a žádné jiné,
- veškeré podzákoné prováděcí předpisy telekomunikací jsou v současném období předmětem úplné novelizace. Vyhlášku č. 108/1992 Sb. má např. nahradit vyhláška o telefonní službě.

3. Hledisko obecného zájmu.

Správní řízení ve věcech telekomunikací se v České republice osvědčuje jako zcela mimořádně prospěšné v situaci, kdy

- a) justiční orgány jsou nesmírně přetíženy při realizaci svých kompetencí,
- b) správní orgány jsou vybaveny mechanismy k rychlému získávání důkazních prostředků, jež jim umožňují vydávat v přiměřené lhůtě rozhodnutí se zvláštním zřetelem na ochranu práv uživatelů telekomunikačních

služeb v době, kdy přetrvává technická i technologická zastaralost telekomunikačních sítí a zařízení a kdy fyzické a právnické osoby nemohou samy získat důkazní prostředky o konkrétních závadách v telekomunikačních službách,

c) ze statistických údajů za I. pololetí 1995 je patrné, že v tomto období bylo podáno 1491 námitek proti výši vyúčtování telefonních poplatků (+ 597 případů z minulého období), které byly vyřízeny takto:

kladně	záporně	vráceno	postoupeno	nevyřízeno
194	451	22	255	1166.

Z toho je zřejmé, že dvoustupňové správní řízení zajišťuje optimální ochranu veřejnosti ve vztazích v odvětví telekomunikací.

Nový zákon o telekomunikacích, jehož záměr je již zpracováván a který má být předložen do roku 1998 ke schválení zákonodárnému sboru, zabezpečí převedení rozhodování o soukromoprávních vztazích v telekomunikacích do působnosti soudů. V té době budou potřebné údaje (tvořící podklad pro vyúčtování těchto služeb) zjišťovány centrálními počítačovými procesory, takže soudy již nebudou muset čelit důkazní nouzi, jíž jsou vystaveni účastníci dnešních správních řízení.

IV.

Ústavní soud pro úplnost zkoumal podaný návrh i v širším kontextu a zjišťoval obsah právní úpravy v některých srovnatelných zemích, pokud jde o otázku, zda soudy ve správním soudnictví mají právo zkoumat a doplňovat i skutkový stav (tzv. plná jurisdikce), či zda – obdobně jako v České republice – skutkový stav zkoumat nemohou.

Správní soudnictví v SRN:

Systém správního soudnictví v SRN je komplikován tím, že se jedná o stát federální, a proto je třeba rozlišit soudní orgány a právní úpravu na úrovni federace a na úrovni jednotlivých spolkových zemí. Správní soudy mají od roku 1960 tři úrovně:

- správní soudy,
- vrchní správní soudy,
- Spolkový správní soud.

Spolkový správní soud je soudem federálním, vrchní správní soudy a správní soudy jsou soudy zemskými. Řízení před správními soudy je upraveno zákonem o řízení před správními soudy (Verwaltungsgerichtsordnung) z roku 1960. Správní soudnictví má sloužit ochraně subjektivních práv, proto je zahájení řízení možné jen na návrh dotčené osoby, avšak v dokazování soud z úřední povinnosti zkoumá skutkový stav, aniž by byl vázán návrhy účastníků. Proti rozhodnutí správního soudu je přípustné odvolání a rozhoduje o něm vrchní správní soud. Soud přezkoumává skutkovou i právní stránku věci. Proti rozhodnutí vrchního správního soudu je opravným prostředkem revize, a to jen v případech, kdy byla v rozsudku výslovně připuštěna. Pro revizi je příslušný Spolkový správní soud, který přezkoumává napadený rozsudek pouze z hlediska formálněprávního.

Správní soudnictví ve Francii:

Podle zákona o správních soudech probíhá správní řízení před místně příslušným správním soudem. Zákonem č. 1127 z 31. prosince 1987 byly zřízeny (a od roku 1989 fungují) správní odvolací dvory jako instance odvolací. Po zapsání žádosti o zahájení soudního řízení proti rozhodnutí nebo úkonům místních úřadů předseda soudu nebo v Paříži předseda oddělení, kterému byla žádost předána, určí zpravodaje, který stanoví stranám lhůtu pro předložení doplňujících rozkladů, připomínek, obhajob nebo replik. Může strany požádat o všechny dokumenty a doklady užitečné k rozřešení sporu. Francouzský zákon o správních soudech v článku R.172 uvádí, že soud nebo soudní dvůr může buď na požádání stran, nebo z moci úřední nařídít výslech o skutečnostech, jejichž zjištění se mu zdá být užitečné pro vyšetřování případu. Řízení u správních soudů jsou tedy dvouinstanční. Přelíčení správních soudů a odvolacích správních soudů jsou veřejná. Po zprávě, kterou přednese o každém případě člen soudního orgánu, mohou strany ústně předkládat skutkové okolnosti na podporu svých písemných návrhů. Řízení končí veřejným vynesením rozsudku nebo rozhodnutí.

Srovnáním těchto právních úprav správního soudnictví s právní úpravou v České republice je patrné, že v některých vyspělých zemích Evropy je správní soudnictví – na rozdíl od České republiky – dvouinstanční a správní soud je oprávněn zkoumat i doplňovat skutkový stav věci.

V.

Ustanovení zákona a dalších právních předpisů, jejichž zrušení se navrhovatel domáhá, znějí takto:

- Zákon č. 110/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 21 odst. 1 a 2:

(1) Při rozhodování o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob podle tohoto zákona se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení.

(2) Ve správním řízení ve věcech podle tohoto zákona rozhodují Federální ministerstvo spojů a orgány státní správy telekomunikací, které stanoví zákony národních rad.

[Zákonem ČNR č. 474/1992 Sb. bylo stanoveno, že ústředním orgánem státní správy pro pošty a telekomunikace je Ministerstvo hospodářství. Tím současně došlo k nepřímé novelizaci těch ustanovení zákona o telekomunikacích, která svěřovala rozhodování Federálnímu ministerstvu spojů (zejména § 21 odst. 2, 3, 4, § 22 odst. 1 a § 22a tohoto zákona). V ustanovení § 1 odst. 5 písm. a) bodu 1 zákona č. 272/1996 Sb. se dále stanoví, že dosavadní působnost vyplývající ze zákonů a dalších právních předpisů přechází z Ministerstva hospodářství ve věcech telekomunikací a pošt na Ministerstvo dopravy a spojů.]

- Vyhláška č. 111/1964 Sb., v platném znění, § 7 odst. 3:

(3) Výkaz úhrad za výkony spojů, popřípadě poplatků nezaplacených socialistickými organizacemi, je dokladem pro použití příkazu k vybrání pohledávky organizace spojů.

- Vyhláška č. 108/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 31 odst. 11 věty druhá a třetí:

O námitkách (rozuměj proti účtu) rozhoduje správa podle předpisů o správním řízení. Proti rozhodnutí o námitkách je přípustné odvolání.

§ 31 odst. 12 věta první:

Nezaplacené úhrady vymáhá správa výkonem rozhodnutí na základě výkazu dlužných telekomunikačních poplatků.

VI.

Vlastní rozbor právní problematiky

1. Ústavní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou splněny formální předpoklady platnosti napadených ustanovení zákona č. 110/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 150/1992 Sb. V tomto směru bylo zjištěno z těsnopiseckého záznamu z 21. společné schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění ze dne 12. března 1992, že tento zákon (novela) byl schválen předepsanou většinou ve Sněmovně lidu (souhlas 75 poslanců, nesouhlas 1, hlasování se zdrželo 7 poslanců) i ve Sněmovně národů (souhlas 84 poslanců, nesouhlas 1, hlasování se zdrželo 16 poslanců). V témže záznamu je poznámka redakce odkazující na usnesení FS č. 321, SN č. 505, SL č. 489. Zákon byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen ve Sbírce zákonů (částka 33 z roku 1992). Ústavní soud proto dospěl k závěru, že uvedený zákon byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně přeepsaným způsobem (§ 68 odst. 2 in fine zákona č. 182/1993 Sb.).

2. Ústavní soud se dále zabýval obsahem napadených ustanovení zákona z hlediska jejich souladu s ústavními zákony a mezinárodními smlouvami podle článku 10 Ústavy.

Návrh na zrušení napadených ustanovení zákona o telekomunikacích se opírá zejména o argumentaci, že tato ustanovení svěřují do věcné příslušnosti správních úřadů a podrobují režimu správního řádu veškerá rozhodnutí podle zákona o telekomunikacích, včetně rozhodování o povinnosti platit úhradu za užívání telefonní stanice. Podstatou pochybnosti navrhovatele o ústavnosti platné právní úpravy je právní názor, že povinnost platit právnické osobě poplatky za užívání telefonní stanice je povinností z občanskoprávního vztahu, nikoli povinností veřejnoprávního charakteru. Rozhoduje-li o této soukromoprávní povinnosti správní úřad a nikoli soud (jemuž je svěřeno podle české právní úpravy správního soudnictví jen kasační rozhodování o zákonnosti již pravomocného rozhodnutí správního úřadu a který je vázán skutkovým stavem tak, jak byl zjištěn správním úřadem), není prý dodržen článek 6 odst. 1 Úmluvy, z něhož vyplývá, že v těchto věcech musí soud rozhodovat pořadem práva v plné jurisdikci, tj. nalézat také o skutkových otázkách. V důsledku toho, že správní úřad rozhoduje o povinnosti uživatele platit úhradu telekomunikačních poplatků ve správním řízení, může se jak uživatel, tak i právnická osoba poskytující telekomunikační služby domáhat nápravy u soudu jen co do zákonnosti takového rozhodnutí, a to žalobou podanou soudu v režimu správního soudnictví (část pátá hlava druhá o. s. ř.). Soud je v tomto případě vázán skutkovým stavem tak, jak jej zjistil správní orgán (§ 250i odst. 1 o. s. ř.) a nemůže provést dokazování (např. znaleckým posudkem), při kterém by zjistil skutkový stav jinak a rozhodl ve věci samé.

[Poznámka: Pro úplnost lze uvést, že uvedený názor Vrchního soudu v Praze není plně v souladu se známou odbornou literaturou. Publikace Občanský soudní řád, Komentář (Bureš, Drápal, Mazanec, C. H. Beck II. vydání 1996, str. 752) stojí na stanovisku, že ustanovení § 250i odst. 1 o. s. ř., a to v části za středníkem, ve slovech „dokazování se neprovádí“, nelze vykládat tak, že se dokazování provádět nesmí. Zákonodárce jen „vyjadřuje“, že zpravidla – s ohledem na přijatou závaznost skutkového stavu – není třeba dokazování provádět. Soud však nařídí jednání a provede při něm důkazy, bude-li to nutné nebo žádoucí například proto, že jde o úzce odbornou věc vyžadující současnou přítomnost všech účastníků, aby si soud co nejlépe ujasnil, v čem je podstata výhrad žalobce proti aktu a o které dokumenty z mnohdy objemného a nepřehledného spisu opírá žalovaný svou argumentaci. V této souvislosti je prý také třeba přihlídnout i k ustanovení § 250g o. s. ř., které v případech, kdy nedojde k rozhodnutí bez nařízení jednání (§ 250f o. s. ř.), ukládá předsedovi senátu předvolat k jednání účastníky; k němu si může vyžádat potřebné podklady, popřípadě i další písemná vyjádření účastníků. Z této argumentace pramení názory, že vázanost soudu skutkovým stavem tak, jak jej zjistil správní orgán (§ 250i o. s. ř.), nevylučuje provedení důkazů nutných pro rozhodnutí soudu.]

Podle přesvědčení Ústavního soudu není argumentace Vrchního soudu v Praze z hlediska ústavnosti napadeného ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozhodná.

V první řadě je třeba předeslat, že ustanovení článku 36 odst. 1 a 2 Listiny výslovně připouští, aby zákon stanovil, že o určitých právech nemusí rozhodovat výlučně soud, ale i jiný orgán. Takovým zákonem je například práve zákon o telekomunikacích a „jiným orgánem“ je ministerstvo, v jehož působnosti je odvětví telekomunikací. Zákonost jeho rozhodnutí je přezkoumatelná soudem, což článek 36 odst. 2 Listiny dokonce pro případy přezkoumávání rozhodnutí o jiných než základních právech a svobodách podle Listiny ani nepožaduje. Z tohoto hlediska nelze zákonodárci vytýkat, že svěřil správnímu orgánu pravomoc rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob podle zákona o telekomunikacích. (V této souvislosti lze poukázat i na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Le Compte, A – 58, podle něhož podle článku 6 odst. 1 Úmluvy postačí, jestliže rozhodnutí správního orgánu, které samo o sobě neodpovídá požadavkům tohoto ustanovení, podléhá následné kontrole soudního orgánu s plnou jurisdikcí.)

Dále je třeba vzít v úvahu skutečnost, že zrušením napadeného ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona o telekomunikacích by zanikl zákonný podklad pro rozhodování ve věcech, které jsou upraveny v § 21 odst. 3 citovaného zákona, jehož zrušení navrženo nebylo. Jde o zásadní kompetence správního orgánu, bez nichž by telekomunikace nemohly existovat a jež by vzhledem k jejich povaze (do značné míry technického rázu) bylo stěží možné svěřit jinému orgánu než správnímu úřadu příslušného odborného zaměření. Mimo to lze poukázat i na ustanovení § 21 odst. 1 uvedeného zákona in fine, v němž se praví, že při rozhodování . . . podle tohoto zákona se postupuje podle obecných předpisů o správním řízení. Zrušení tohoto ustanovení by tedy dále znamenalo, že by orgán státní správy telekomunikací rozhodoval, aniž by se mohl opřít o určitá procesní pravidla. To by bylo zřejmě v rozporu s článkem 36 odst. 1 Listiny, podle něhož se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

Při posuzování návrhu Ústavní soud přihlédl i ke Směrnici 95/62/EC Evropského parlamentu a Evropské rady ze dne 13. prosince 1995 o aplikaci ustanovení o otevřených sítích v oblasti hlasových telefonů. Tato směrnice naznačuje i trend právní úpravy v České republice, která o členství v evropských orgánech usiluje. V článku 27 odst. 1 směrnice je stanoven postup v rozhodování sporů v oblasti telekomunikací takto: „Členské státy musí zajistit, aby kterákoli ze stran, včetně uživatelů, poskytovatelů služeb, spotřebitelů nebo jiných telekomunikačních organizací, které mají nevyřešený spor s telekomunikačními organizacemi týkající se údajného porušování směrnice, měla právo na odvolání k příslušnému národnímu řídicímu orgánu nebo jinému nezávislému orgánu. Na národní úrovni je třeba vytvořit podmínky pro snadno dostupné a v zásadě nenákladné řízení, ve kterém bude takový spor rozhodnut spravedlivým a srozumitelným způsobem a včas. Tato řízení se budou vztahovat i na případy, kdy uživatelé jsou ve sporu s telekomunikačními organizacemi ohledně jejich telefonních účtů.“ Z této formulace lze zřejmě usuzovat, že citovaná směrnice nevylučuje rozhodování těchto sporů ve správním řízení, avšak požaduje, aby rozhodnutí správního orgánu podléhalo přezkoumání nezávislým tribunálem. Tomuto požadavku česká právní úprava odpovídá jen potud, pokud jde o rozhodování orgánu správního, ale není s ním v souladu, jestliže neumožňuje přezkoumání rozhodnutí tohoto orgánu nezávislým a nestranným tribunálem, který rozhoduje v plné jurisdikci.

Ústavní soud tedy dovozuje, že článek 6 odst. 1 Úmluvy, kterého se Vrchní soud v Praze dovolává, ve svém důsledku neznamená povinnost států, které k Úmluvě sepsané v roce 1950 později přistoupily, aby vyloučily ze svých právních řádů správní rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. O tom svědčí např. Rezoluce /77/31 „O ochraně jednotlivce ve vztahu ke správním aktům“ schválená v rámci Rady Evropy Výborem ministrů dne 28. září 1977 na 275. zasedání zástupců ministrů. Tento dokument, který byl publikován

např. v časopisu Správní právo č. 5/1995, stanoví některé zásady správní praxe členských států Rady Evropy vztahující se na ochranu fyzických a právnických osob ve správním řízení, které se týkají každého individuálního opatření nebo rozhodnutí v rámci výkonu státní správy, jež má povahu přímého zásahu do jejich práv, svobod nebo zájmů (správní akty). To je pak konkretizováno zejména v zásadě č. I. bodu 1, podle něhož „vůči každému správnímu aktu, kterým by mohla být dotčena práva, svobody a zájmy účastníka řízení, má účastník možnost vyjádřit se ke skutečnému stavu věci a k důkazům“ . . . a v zásadě č. IV., podle které jestliže jsou správním aktem dotčeny práva, svobody a zájmy účastníka řízení, musí být účastník informován o důvodech, o něž se akt opírá. Komentář k těmto zásadám pod bodem 2 uvádí, že ochrana občana vzhledem k procesním aspektům správních záležitostí, kterými je dotčen, je součástí ochrany základních práv a svobod jednotlivce, která je jedním ze základních úkolů svěřených Radě Evropy jejím statutem. I z tohoto dokumentu lze tedy usuzovat, že článek 6 odst. 1 Úmluvy nemínil vyloučit správní rozhodování o právech fyzických a právnických osob z právních řádů jednotlivých států.

Podle přesvědčení Ústavního soudu podstata věci netkví v tom, že by napadené ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona o telekomunikacích bylo protiústavní, a nesoulad právního řádu České republiky s článkem 6 odst. 1 Úmluvy není dán tím, že by Úmluva vylučovala kompetenci správních orgánů rozhodovat ve věci občanských práv, závazků nebo trestních obvinění občana. V této souvislosti je na místě poukázat na ustanovení § 247 o. s. ř., z něhož plyne, že sám o. s. ř. předpokládá podávání žalob proti rozhodnutím správních orgánů, které řeší otázky práv a povinností fyzických a právnických osob, jež jsou svou povahou právy a povinnostmi občanskoprávními. Ostatně nejen zákon o telekomunikacích, ale i jiné zákony zakládají pravomoc správních orgánů rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Tak je tomu např. v ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 222/1946 Sb., o poště, které upravuje případy, v nichž poštovní správní úřad rozhoduje o nárocích vyplývajících z odpovědnosti pošty za věci poštou dopravované (viz § 65 vyhlášky č. 78/1989 Sb., ve znění vyhlášky č. 59/1991 Sb. – poštovní řád). Obdobně lze poukázat na ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 543/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, podle něhož, jestliže nedojde k dohodě mezi organizací a vlastníkem nemovitosti o rozsahu, způsobu nebo době výkonu oprávnění vstupovat na cizí nemovitosti pro účely projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, rozhodne o tom okresní úřad, v jehož územním obvodu je nemovitost nebo její větší část.

O nesouladu právního řádu České republiky s článkem 6 odst. 1 Úmluvy, jehož se navrhovatel dovolává, lze uvažovat podle názoru Ústavního soudu potud, že neexistuje zákonný předpis, jímž by bylo zřetelně a jasně založeno právo na úplné přezkoumání rozhodnutí správního úřadu – v tomto případě vydaného podle § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb. – nezávislým a nestranným tribunálem, který by splňoval požadavky článku 6 odst. 1 Úmluvy, tedy tribunálem, který by nalézal nejen v otázkách zákonnosti správního rozhodnutí, nýbrž i co do stavu skutkového (tzv. plná jurisdikce). Tomu patrně v současné době brání česká koncepce správního soudnictví založená na přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí orgánů veřejné správy, která změnu skutkového stavu soudem zřejmě vylučuje (srov. § 244 odst. 1 a 2, § 247 odst. 1, § 250i o. s. ř.) a připouští toliko zrušení napadeného rozhodnutí správního orgánu, jestliže zjištění skutkového stavu, z kterého vycházelo správní rozhodnutí, je v rozporu s obsahem spisů nebo jestliže je zjištění skutkového stavu nedostačující k posouzení věci (§ 250j odst. 2 o. s. ř.). Návrh na zrušení těchto předpisů však dosud podán nebyl. Uvedený nesoulad s článkem 6 odst. 1 Úmluvy – který lze z právního řádu České republiky dovozovat – nelze odstranit prostým zrušením napadeného § 21 odst. 1 a 2 zákona o telekomunikacích. Podle přesvědčení Ústavního soudu tedy napadené zákonné ustanovení – samo o sobě – není v rozporu ani s článkem 6 odst. 1 Úmluvy (jehož se navrhovatel dovolává), ani s jinými ustanoveními ústavních zákonů nebo mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách podle článku 10 Ústavy.

3. Ústavní soud se konečně zabýval i návrhem navrhovatele na zrušení ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 111/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení ustanovení § 31 odst. 11 věty druhá a třetí a odst. 12 věta první vyhlášky č. 108/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dospěl k názoru, že obecný soud k takovému návrhu oprávněn není. V ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. je taxativně uveden výčet orgánů, které jsou oprávněny podat návrh na zrušení jiného právního předpisu nebo jeho jednotlivých ustanovení podle článku 87 odst. 1 písm. b) Ústavy. Soud mezi těmito orgány není uveden. Extenzivní výklad článku 95 odst. 2 Ústavy a ustanovení § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb. je podle názoru Ústavního soudu vyloučen. Ostatně Ústavní soud již shodně judikoval ve věci Pl. ÚS 1/93, na niž se tímto nálezem odkazuje.

Podle přesvědčení Ústavního soudu není rozhodné, zda obecný soud podává návrh na zrušení „jiného právního předpisu“ samostatně nebo současně s návrhem na zrušení zákona nebo jeho jednotlivého ustanovení. V této souvislosti Český telekomunikační úřad právem namítl, že neexistence oprávnění obecných soudů podávat návrhy na zrušení tzv. jiných právních předpisů (než je zákon) vyplývá i ze skutečnosti, že obecné soudy nejsou ustanoveními podzákoných norem vázány (ustanovení článku 95 odst. 1 Ústavy). Jen pro úplnost je na místě uvést, že pokud sám Ústavní soud zrušuje zákon, současně vysloví, které prováděcí předpisy, popřípadě

která jejich jednotlivá ustanovení pozbývají současně se zákonem platnosti. Ani v tomto případě se tedy nejedná o jejich zrušení.

Z těchto úvah vyplývá, že návrh na zrušení uvedených podzákoných předpisů byl podán někým zjevně neoprávněným, takže je v tomto směru dán důvod k jeho odmítnutí podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. d) zákona č. 182/1993 Sb. I když o odmítnutí návrhu podle tohoto ustanovení rozhoduje soudce zpravodaj, Ústavní soud dovozuje, že tím spíše tak může učinit plénum Ústavního soudu, které jako sborový orgán současně rozhoduje o návrhu na zrušení ustanovení § 21 odst. 1 a 2 zákona č. 110/1964 Sb. (arg. a *minori ad maius*).

Předseda Ústavního soudu České republiky:
JUDr. Kessler v. r.

Práva na uvedení odlišného stanoviska k nálezu v protokolu o jednání a na jeho připojení k rozhodnutí s uvedením svého jména podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, využil soudce Ústavního soudu České republiky JUDr. Pavel Holländer.

2

NÁLEZ

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 4. prosince 1996 v plénu o návrhu M. M.-F. a L. M.-R., podaného spolu s ústavní stížností, na zrušení části ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích,

takto:

Ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, se v části uvedené za poslední větnou čárkou, znějící „do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona“, zrušuje dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.

Odůvodnění

Navrhovatelky podaly s poukazem na ustanovení § 74 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, spolu s ústavní stížností proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. května 1996 č. j. 12 Co 199/96-76 návrh na zahájení řízení podle ustanovení § 64 odst. 1 písm. d) citovaného zákona. Svůj návrh na zrušení ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, v části uvedené za poslední větnou čárkou, znějící „do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona“, odůvodňují jeho rozporem s článkem 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), zaručujícím rovnost v právech, neboť zakládá faktickou nerovnost oprávněných osob a připouští, aby stejné nároky oprávněných osob byly uspokojovány odlišně. Podle názoru navrhovatelek zákon má nyní podobu odnímající mu logický smysl. Štává totiž formálně všechny oprávněné osoby na stejnou úroveň a obsahuje i konkrétní ustanovení o právu těch oprávněných osob, které uplatnily své nároky později, domáhat se vydání věci proti těm, kterým v mezidobí byly již vydány. V případě osob oprávněných vzhledem k ústavnímu nálezu, publikovanému pod č. 164/1994 Sb., však nelze tohoto ustanovení úspěšně použít, neboť v jejich případě zákonem poskytnutá lhůta skončila dříve, než jim vůbec začala běžet. Dosavadní text zákona zpochybňuje i samotný smysl zákona o mimosoudních rehabilitacích, protože vede ke zdvojnásobení nápravy křivd. Jednou v podobě vydání nemovitosti „in natura“, podruhé pak v náhradách poskytnutých státem těm oprávněným osobám, kterým nemovitosti již fakticky nelze vydat. Tento postup by byl na újmu státu i občanů jako daňových poplatníků.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve vyjádření ze dne 22. října 1996 podepsaném jejím předsedou ing. Milošem Zemanem uvedla, že soulad zákonného řešení s ústavní garancí základních práv a svobod je nutno posoudit zejména s ohledem na dobu, ve které byl zákon přijat. Zákonodárné sbory jednaly v přesvědčení, že zákon č. 87/1991 Sb. byl přijat v souladu s Ústavou a naším právním řádem a je na Ústavním soudu, aby posoudil ústavnost tohoto zákona a vydal příslušné rozhodnutí.

Ze spisu Pl. ÚS 3/94 Ústavního soudu bylo zjištěno, že zákon č. 87/1991 Sb. byl schválen potřebnou většinou poslanců Federálního shromáždění dne 21. března 1991, byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen. Citovaný zákon, jehož napadené ustanovení § 5 odst. 5 nebylo novelizováno, byl tedy přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem (§ 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb.).

Z nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 12. července 1994 sp. zn. Pl. ÚS 3/94 (č. 164/1994 Sb.) Ústavní soud zjistil, že jím dnem 1. listopadu 1994 byly zrušeny

1. v ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, část věty za (druhou) čárkou ve slovech „a má trvalý pobyt na jejím území“ a v ustanovení § 3 odst. 4 téhož zákona, ve znění zákonů jej měnících a doplňujících (před účinností zákona č. 116/1994 Sb. označeném jako odstavec 2), část věty ve slovech „a mají trvalý pobyt na jejím území“,
2. v ustanoveních § 5 odst. 2 a odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zákonů jej měnících a doplňujících, slova „ode dne účinnosti tohoto zákona“.

Citovaný nálezh Ústavního soudu se tedy nedotýká ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb., podle něhož, byla-li věc vydána, mohou osoby, jejichž nároky uplatněné ve lhůtě uvedené v odstavci 2 nebyly uspokojeny, tyto nároky uplatnit u soudu vůči osobám, kterým byla věc vydána, do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona. Takto vznikla situace, že osoby, kterým byl uvedeným nálezhem Ústavního soudu přiznán status oprávněných osob, nemohou již svůj nárok vyplývající z ustanovení § 5 odst. 5 zákona uplatnit, ať již vůči povinným osobám podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona, tak i u soudu vůči osobám, kterým byla věc vydána (§ 5 odst. 5 zákona). Jinými slovy, rozšíření okruhu osob oprávněných domáhat se vydání věci podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb. nezměnilo nic na diskriminaci těch osob, jejichž nárok již nemůže být uspokojen vzhledem ke lhůtám uvedeným v citovaném ustanovení.

Pokud jde o otázku zrušení uvedené lhůty, o kterou v projednávané věci jde, přidrží se Ústavní soud argumentace obsažené v nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 13. prosince 1995 sp. zn. Pl. ÚS 8/95. Jak se v tomto nálezu konstatuje, „pokud je existence práva spojena se lhůtou, v případě zjištění, že právo bylo omezeno neústavním způsobem, je nutno odstranit i překážku, která by bránila v jeho ústavním uplatnění“. V této souvislosti považuje však Ústavní soud za nezbytné vypořádat se i s otázkou tzv. nabytého práva a rovněž i s otázkou retroaktivity. To proto, že osoby, kterým byla věc vydána, nejsou identické s povinnými osobami podle § 4 zákona č. 87/1991 Sb., neboť jde ve skutečnosti o oprávněné osoby, jejichž nároky již byly uspokojeny. Samotný zákon č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, počítal tedy v ustanovení § 5 odst. 5 s možností kolize zájmů více oprávněných osob, jejíž podstatou je to, že nároky pouze některých z osob, oprávněných podle tohoto zákona, budou uspokojeny, zatímco nároky jiných osob uspokojeny nebudou. Tuto kolizi mezi ústavně zaručenou rovností a faktem, že věc již byla vydána některé z oprávněných z osob, řeší tento zákon výslovným zakotvením oprávnění neuspokojených oprávněných osob uplatnit svoje nároky vůči uspokojeným oprávněným osobám u soudu, a to v jednoróční prekluzivní lhůtě. Také uspokojené oprávněné osoby ocitají se v procesu aplikace zmíněného zákona zcela neodvratitelně v pozici očekávání, že v případě zmíněné kolize budou vystaveny evidentnímu riziku redukce rozsahu jejich, již uspokojeného, nároku. To, že zákonodárce uspokojené oprávněné osoby tomuto riziku záměrně vystavil, je podle názoru Ústavního soudu zcela namístě, neboť se tak děje zcela v souladu s účelem zákona, sledujícího zmírnění následků majetkových a jiných křivd z období let 1948 – 1989, a tendencí dát průchod ústavnímu principu rovnosti a umožnit všem oprávněným osobám uspokojení jejich nároků v rozsahu, jaký jim ze zákona přísluší, a to lhotejně, že některým z nich byla již věc vydána. Zmíněný účel a tendence zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, představují natolik významné dominanty, že v jejich světle dovolávání se nabytých práv či principů retroaktivity, a to také vzhledem k již uvedeným pozicím očekávání uspokojených oprávněných osob, vystavených zákonem pro ně nepříznivému riziku kolize se zájmy neuspokojených oprávněných osob, se jeví jako nepřipadné. Bylo-li by možno v této souvislosti vůbec uvažovat o tzv. nabytých právech, neboť pojmově jde spíše o práva nově konstituovaná, nově proto, že se tak děje především na základě jiných hmotněprávních předpisů, potom je zde patrně namístě argument, že již v době jejich konstituování měla práva těchto oprávněných osob vzhledem k možnosti zákonem předvídané kolize se zájmy dalších oprávněných osob „rizikový“ podtext, jinými slovy, tyto oprávněné osoby musely nutně počítat s následky uvedenými v ustanovení § 5 odst. 5 zákona. Proto zde obdobně neobstojí ani námitka retroaktivity, neboť nároky uspokojených oprávněných osob při existenci citovaného ustanovení § 5 odst. 5 zákona byly přiznávány za „asistence“ zákonné podmínky, že rozsah uspokojení těchto nároků bude redukován v případě jejich kolize s nároky neuspokojených oprávněných osob.

Ústavní soud má proto za to, že návrh na zrušení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb. v části uvedené za poslední větnou čárkou, znějící „do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona“, je důvodný pro vytykaný rozpor s ustanovením článku 1 Listiny zaručujícím rovnost v právech. Podle názoru Ústavního soudu je však návrh důvodný i pro rozpor s článkem 1 Ústavy České republiky, který prohlašuje Českou republiku za právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka, s článkem 3 odst. 1 Listiny zakazujícím diskriminaci v oblasti základních práv a svobod, s článkem 4 odst. 2 Listiny stanovícím zásadu, že meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem, s článkem 4 odst. 3 Listiny určujícím, že zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy splňující stanovené podmínky, jakož i z dalších důvodů konstatovaných v nálezech pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/94 a Pl. ÚS 8/95.

Ze všech uvedených důvodů Ústavní soud návrhu vyhověl a ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb. v části uvedené za poslední větnou čárkou, znějící „do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona“, podle ustanovení § 70 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb. zrušil, a to dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.

Zrušením již konstatované části ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 87/1991 Sb. se dosud neuspokojeným oprávněným osobám otevírá cesta k uplatnění nároku zakotveného v tomto ustanovení. Je přitom na zákonodárci, aby uvedl právní úpravu do takového stavu, aby bylo evidentní, že tento nárok mohou uplatnit pouze ty osoby, kterým to zrušená část citovaného ustanovení dosud neumožňovala, stanovil novou tímto nálezem vypuštěnou lhůtu a umožnil vypořádat se se situacemi, jaké nastanou v důsledku toho, že v mezidobí od vydání věci do současnosti došlo již k převodu nebo přechodu věci na jiné osoby.

Předseda Ústavního soudu České republiky:

JUDr. Kessler v. r.

Práva na uvedení odlišného stanoviska k nálezu v protokolu o jednání a na jeho připojení k rozhodnutí s uvedením svého jména podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, využili soudci Ústavního soudu České republiky JUDr. Zdeněk Kessler, JUDr. Vladimír Paul, JUDr. Vlastimil Ševčík a JUDr. Pavel Varvařovský.

3

NÁLEZ

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 5. listopadu 1996 v plénu ve věci návrhu senátu 6 A Vrchního soudu v Praze na zrušení § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,

takto:

Ustanovení § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, se zrušuje dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.

Odůvodnění

Senát 6 A Vrchního soudu v Praze (dále jen „Vrchní soud“) v řízení podle části páté hlavy první a druhé občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu [dopisu Ministerstva životního prostředí České republiky (dále jen „Ministerstvo“) ze dne 26. října 1994 č. j. OOP/4616/94] dospěl k závěru, že ustanovení § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ zákona ČNR č. 114/1992 Sb., jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, konkrétně s ustanovením čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), který stanoví, že státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, a s ustanovením čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), který má stejný obsah. Na odůvodnění svého závěru Vrchní soud uvedl, že napadená právní úprava vyloučením správního řádu z aplikace na řízení o vydání povolení k vývozu a dovozu ohrožených rostlin a živočichů chráněných mezinárodními úmluvami, kterými je Česká republika vázána (§ 5 odst. 6 zákona ČNR č. 114/1992 Sb.), vytvořila situaci, kdy správní úřad [v dané věci Ministerstvo, viz § 79 odst. 3 písm. k) zákona ČNR č. 114/1992 Sb.] může zcela libovolně vydání povolení odupřít, ba dokonce i odmítnout rozhodnout vůbec, aniž by žadatel měl – díky české úpravě správního soudnictví – reálnou možnost domoci se soudní ochrany. Neexistence jiné zákonné procesní úpravy, která by na věc dopadala, má podle Vrchního soudu, vedle již zmiňované libovůle, další zásadní důsledky, a to konkrétně, že správní orgán není zákonem vázán chránit práva a zájmy občanů; není ani povinen se věcí zabývat svědomitě a odpovědně, není povinen věc vyřídit včas a bez zbytečných průtahů, není také povinen dbát toho, aby rozhodnutí vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a naopak osoba, o jejíž práva v řízení jde, nemá možnost, aby taková práva sama hájila nebo aby se vyjádřila k podkladu rozhodnutí. Stejně tak neplatí ani řada dalších povinností a pravidel, uvádí Vrchní soud, například v takovém procesu není ani žádného účastníka řízení, o věci může rozhodovat i takový pracovník správního orgánu, který má na výsledku řízení osobní nebo věcný zájem, nikomu nemusí být dovoleno nahlížet do spisu, nikomu nemusí být rozhodnutí oznámeno a tím méně doručeno, ba nemusí být ani písemně vyhotoveno, dále tu není povinnost opatřit pro rozhodnutí potřebné podklady, není tu ani vázanost rozhodnutou prejudiciální otázkou, lhůty pro vydání rozhodnutí neexistují, proti rozhodnutí se také nelze odvolat, nezákonné rozhodnutí nelze zrušit obnovou řízení nebo postupem podle § 65 správního řádu a rozhodnutí nenabývá ani formální právní moci. Dále Vrchní soud dovozuje, že za situace, kdy správní orgán nemá v řízení žádnou zákonnou povinnost, neporušuje logicky zákon ani tím, že žádné rozhodnutí nevydá, ať netečností nebo výslovným odepřením vůbec se věcí zabývat. Ten, o jehož práva jde, se nemůže v takovém případě obracet ani na správní soud, protože schází základní podmínka řízení, totiž nezákonné rozhodnutí jako mocenský akt, jímž je vrchnostenským způsobem dotčena pozice osoby, která k výkonu svého práva takový akt potřebuje. Dále Vrchní soud ve svém návrhu znovu konstatuje, že totální vyloučení správního řádu z rozhodování o právech a povinnostech občanů za situace, kdy neexistuje jiná použitelná úprava, kterou by správní orgán byl povinen respektovat, je v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 2 odst. 3 Ústavy a s korespondujícím ustanovením čl. 2 odst. 2 Listiny, v nichž je upravena ústavní povinnost správního orgánu postupovat zákonným způsobem. Jestliže je tu taková ústavní povinnost a současně hmotněprávní předpis vyloučí užití zákona tento postup upravujícího, je taková vyluka podle Vrchního soudu v rozporu s Listinou i Ústavou. V dalších částech svého návrhu Vrchní soud rekapituluje obsah svého spisu sp. zn. 6 A 1/95, v němž se žalobce Š. H. domáhá zrušení správního aktu – dopisu Ministerstva ze dne 26. října 1994 č. j. OOP/4616/94, kterým žalovaný – Ministerstvo – sdělil, že vývoz a dovoz živočichů a rostlin, zvláště chráněných Úmluvou o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin a zákonem ČNR č. 114/1992 Sb., je obecně zakázán a že se povoluje mimo správní řízení, není na něj právní nárok, a proto také není povinen vydat „zamítavé stanovisko“. Žalobce pak namítá, že Ministerstvo jednak vyžaduje splnění podmínek, které přesahují rámec citované úmluvy, a dále dovozuje, že dopis ze dne 26. října 1994 č. j. OOP/4616/94 je rozhodnutím naříkatelným před správním soudem, i když nemá obvyklou

formu, především proto, že je individuálním správním aktem. Dále žalobce dospívá k závěru, že vydání povolení není věcí volné úvahy a že po splnění podmínek mu mělo být povolení vydáno. Ministerstvo jako žalovaný, pokračuje Vrchní soud, ve svém vyjádření především odmítlo, že by žádost žalobce byla předmětným dopisem zamítnuta, a naopak uvedlo, že dopis obsahoval pouze vyjádření názoru, že pokud žalobce prokáže skutečnosti specifikované v dřívější korespondenci, bude mu povolení uděleno s tím, že na druhé straně není na vydání povolení právní nárok. Vrchní soud pak uvedl, že zvíře chované žalobcem je z hlediska občanskoprávního věci, a tedy i předmětem vlastnického práva. Vlastník věci ve smyslu čl. 11 Listiny může s věcí nakládat (*ius disponendi*) a je podroben omezením, jejichž základ spočívá v odstavci 3 uvedeného článku Listiny. Tato omezení však musí být vyslovena pouze zákonem. Jedním z těchto omezení je, jak uvádí Vrchní soud, nutnost opatřit si úřední povolení k vývozu či dovozu podle § 5 odst. 6 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., což spadá do kompetence žalovaného Ministerstva [§ 79 odst. 3 písm. k) zákona ČNR č. 114/1992 Sb.], avšak v podobě udělení souhlasu. Z této skutečnosti Vrchní soud dovozuje, že dovolovací akt nemůže Ministerstvo doplnit o žádné podmínky. Stejně tak, dodává Vrchní soud, může vlastník s věcí podnikat, tj. realizovat své další základní právo podle čl. 26 Listiny. Dále Vrchní soud vyslovil názor, že na vydání povolení je právní nárok, ale že v dané věci chybí další předpoklad řízení, totiž rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 244 odst. 3 o. s. ř., když z obsahu spisu vyplývá, že Ministerstvo očividně nerozhodlo a žádost o vydání povolení nezamítlo. Protože právo České republiky nezná ani institut žaloby proti správnímu orgánu pro nečinnost, ani institut žaloby na uložení povinnosti správnímu orgánu vydat rozhodnutí, či žaloby na určení, že správní orgán nezákonně odprá rozhodnout, jde dle Vrchního soudu o případ odepření správní jurisdikce, kterou může napravit *de lege lata* Ústavní soud tím, že vysloví zásah orgánu veřejné moci do základního lidského práva a napříště takový zásah zakáže.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky se v dopise ze dne 16. září 1996 podepsaném jejím předsedou ing. Milošem Zemanem vyjádřila tak, že odkázala na důvodovou zprávu k návrhu zákona ČNR č. 114/1992 Sb., kde se v obecné části uvádí, že v zákoně je zakotvena všeobecná ochrana všech žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, že jejich využívání nebo zásahy proti nim se musí opírat o zákonná oprávnění a že zákon rovněž upravuje povinnost prokazování původu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Ve zvláštní části se pak k § 90 uvádí, že toto ustanovení vylučuje předpisy o správním řízení u některých druhů rozhodování podle tohoto zákona a že ze správního řízení jsou vyloučeny činnosti, které mají charakter organizační, označovací, evidenční, plánovací nebo jsou výrazem státní suverenity (schvalování vývozu, resp. dovozu některých zvláště chráněných částí přírody). K vlastnímu návrhu Vrchního soudu Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky uvedla, že výklad Vrchního soudu vychází z obecné úpravy správního řízení pouze jediným zákonem, a to správním řádem, ale že složitost a rozmanitost veřejné správy vyžaduje i existenci zvláštních úprav. Proto také v právních předpisech správního práva jsou obsaženy otázky procesního charakteru, které upravují postupy mnohdy jinak než správní řád. Konkrétně v případě § 90 zákona ČNR č. 114/1992 Sb. pak dovozuje, že sice stanoví, že se nepostupuje podle ustanovení správního řádu, což však současně neznamená, že by takový postup nebyl správním řízením. Přitom skutečnost, že citovaný zákon nestanoví zvláštní procesní pravidla, znamená, že se musí vycházet z obecných zásad správního řízení, z čehož dále plyne i to, že stanoví-li zákon, že správní orgán povoluje vývoz a dovoz ohrožených rostlin a živočichů, stanoví zároveň povinnost v konkrétním případě rozhodnout. Nepostupuje-li příslušný správní orgán uvedeným způsobem, nejedná se o nedostatek zákonné úpravy, ale o pochybení v činnosti tohoto orgánu. Závěrem se uvádí, že je na Ústavním soudu, aby v souvislosti s podaným návrhem posoudil ústavnost napadeného zákona a vydal příslušné rozhodnutí.

Z těšnopisecké zprávy o 31. schůzi České národní rady ve dnech 18. – 21. února 1992 vyplývá, že zákon ČNR č. 114/1992 Sb. byl dne 19. února 1992 přijat potřebnou většinou, totiž hlasy 105 poslanců, tři poslanci byli proti a čtyři poslanci se zdrželi hlasování (čl. 102 a násl. ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci). Uvedený zákon byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a vyhlášen v částce 28 Sbírky zákonů, rozeslané dne 25. března 1992. K projednání a přijetí zákona došlo na základě vládního návrhu – sněmovní tisk 497 a společné zprávy výborů k němu – sněmovní tisk 579. Lze tedy mít za to, že zákon byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem (§ 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

Vzhledem k tomu, že je věcí dosud probíhajícího řízení podle části páté hlavy první a druhé o. s. ř. před obecným soudem a eventuálně i následujícího řízení před Ústavním soudem podle § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb. nejen vyřešení otázky, zda dopis Ministerstva ze dne 26. října 1994 č. j. OOP/4616/94 je rozhodnutím přezkoumatelným v řízení podle části páté hlavy první a druhé o. s. ř., ale také rozhodnutím podle § 5 odst. 6 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., na které je či není nárok, omezil Ústavní soud svá zkoumání pouze na tu část návrhu, která se zabývá ústavností § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ zákona ČNR č. 114/1992 Sb., jenž stanoví, že obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na řízení podle § 5 odst. 6, § 6, § 11 odst. 3, § 17, 18, 24, 27, 38, 40, § 46 odst. 2, § 52, 53 a 69 tohoto zákona. V § 5 odst. 6 zákona ČNR č. 114/1992 Sb. se uvádí, že vývoz a dovoz ohrožených rostlin a živočichů chráněných mezinárodními úmluvami, kterými je Česká republika vázána, povoluje orgán ochrany přírody. Podle § 79 odst. 3 písm. k) zákona ČNR č. 114/1992 Sb. je tímto orgánem Ministerstvo. Ústavní soud při posuzování ústavnosti napadeného ustanovení § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ zákona ČNR č. 114/1992 Sb. vyšel z čl. 2 odst. 3 Ústavy, v němž se uvádí: „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“ Splnění postulátu uvedeného v první části citovaného ustanovení Ústava vymezuje požadavkem, aby se tak dělo jen v případech,

v mezích a způsoby, které stanoví zákon. V požadavku uvedeném v druhé části je pak zabudována nejen garance proti zneužití státní moci, ale také nutnost zákonného podkladu pro její uskutečňování, ať už v podobě správního řádu či jinou samostatnou normou. Také čl. 2 odst. 2 Listiny upravuje tuto garanci i nutnost zákonné úpravy pro uplatňování státní moci. Protože § 90 odst. 1 věta první ve slovech „§ 5 odst. 6“ tím, že vylučuje použití obecných předpisů o správním řízení, zakládá absenci jak zákonného podkladu, tak mezí a způsobů uplatňování státní moci Ministerstvem v souvislosti s povolováním vývozu a dovozu ohrožených rostlin a živočichů chráněných mezinárodními úmluvami, je vzhledem k nedostatku jiné právní úpravy tohoto řízení (srov. § 90 odst. 1 věta první ve slovech „na řízení podle...“) v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy i čl. 2 odst. 2 Listiny. Tímto vyloučením použití obecných předpisů o správním řízení při neexistenci jiných je současně založen i rozpor s čl. 36 odst. 1 Listiny, který upravuje právo každého na stanovený postup při domáhání se svých práv.

Předseda Ústavního soudu České republiky:

JUDr. Kessler v. r.

4

VYHLÁŠKA

České národní banky

ze dne 13. prosince 1996

o vydání pamětních stříbrných dvousetkorun ke 100. výročí výroby prvního osobního automobilu ve střední Evropě „Präsident“

Česká národní banka stanoví podle § 22 písm. a) zákona České národní rady č. 6/1993 Sb., o České národní bance:

§ 1

(1) Ke 100. výročí výroby prvního osobního automobilu ve střední Evropě „Präsident“ se vydávají pamětní stříbrné dvousetkoruny (dále jen „dvousetkoruna“).

(2) Dvousetkoruna se vydává v běžném provedení a ve zvláštním provedení určeném pro sběratelské účely s leštěným polem mince a matovým reliéfem (dále jen „zvláštní provedení“).

(3) Dvousetkoruna v běžném i zvláštním provedení se razí ze slitiny obsahující 900 dílů stříbra a 100 dílů mědi. Hmotnost dvousetkoruny je 13 g, její průměr 31 mm a síla 2,25 mm. Hrana dvousetkoruny v běžném provedení je vroubkovaná, hrana dvousetkoruny ve zvláštním provedení je hladká. Při ražbě dvousetkoruny v běžném i zvláštním provedení je povolená odchylka v průměru 0,1 mm a v síle 0,15 mm. V hmotnosti je povolená odchylka nahoru 0,26 g a v obsahu stříbra odchylka nahoru 1 %.

§ 2

(1) Na líci dvousetkoruny je stylizovaný velký státní znak České republiky se čtvercovým štítem. Název státu „ČESKÁ REPUBLIKA“ je umístěn v jednom řádku pod státním znakem. Souběžně s pravou stranou druhého pole státního znaku je umístěna zkratka peněžní jednotky s označením nominální hodnoty mince „Kč 200“. Značka mincovny, která dvousetkorunu razila, je umístěna ve spodní části dvousetkoruny, vpravo od státního znaku.

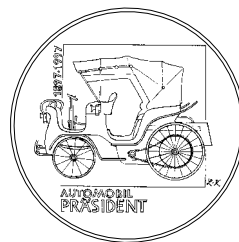
(2) Na rubu dvousetkoruny je vyobrazen osobní automobil „Präsident“ na pozadí čtvercové plochy. Pod spodním okrajem čtvercové plochy je ve dvou řádcích nápis „AUTOMOBIL PRÄSIDENT“. Letopočty „1897 – 1997“ jsou umístěny souběžně s levým okrajem čtvercové plochy nad přední částí automobilu. Autorem návrhu dvousetkoruny je akademický sochař Ladislav Kozák. Inicialy jeho jména „L · K“ jsou umístěny při pravém spodním okraji dvousetkoruny.

§ 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 5. března 1997.

Guvernér:

Ing. Tošovský v. r.

5

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 18. srpna 1995 byl ve Varšavě podepsán Dodatkový protokol č. 2 ke Středoevropské dohodě o volném obchodu.¹⁾

Protokol se na základě svého článku 3 odst. 3 prozatímně prováděl od 1. ledna 1996 a vstoupil v platnost podle téhož článku odst. 1 dnem 16. července 1996.

Český překlad Protokolu se vyhláší současně.

DODATKOVÝ PROTOKOL Č. 2 ke Středoevropské dohodě o volném obchodu

Představitelé České republiky, Maďarské republiky, Polské republiky a Slovenské republiky,

- majíce na zřeteli Deklaraci předsedů vlád z 25. listopadu 1994 v Poznani,
- znovu potvrzující svůj závazek principům tržní ekonomiky, jež tvoří základy jejich vztahů,
- pevně přesvědčení, že tento Dodatkový protokol podpoří prohloubení vzájemně výhodných obchodních vztahů mezi nimi a přispěje k procesu integrace v Evropě,
- v souladu s příslušnými ustanoveními článků 34, 35, 37 a 39 Středoevropské dohody o volném obchodu,

se dohodli takto:

Článek 1

1. Protokoly 1 až 3 ke Středoevropské dohodě o volném obchodu, uplatněné v souladu s Dodatkovým protokolem, podepsaným dne 29. dubna 1994 v Budapešti, budou zrušeny a od 1. ledna 1996 nahrazeny novými Protokoly 1 až 3, které tvoří nedílnou součást tohoto Dodatkového protokolu.
2. Přílohy k Protokolům 1 až 3 ke Středoevropské dohodě o volném obchodu se nemění.

Za Českou republiku:

Za Maďarskou republiku:

Za Polskou republiku:

Za Slovenskou republiku:

Článek 2

Tento Dodatkový protokol tvoří nedílnou součást Středoevropské dohody o volném obchodu.

Článek 3

1. Tento Dodatkový protokol vstoupí v platnost dnem, kdy depozitář obdrží poslední notifikaci od Stran Středoevropské dohody o volném obchodu o ukončení procedur nezbytných k tomuto účelu.
2. Depozitář bude notifikovat všem Smluvním stranám ukončení procedur nezbytných pro vstup tohoto Dodatkového protokolu v platnost.
3. Pokud Strany neobdrží notifikace podle odstavce 2 tohoto článku do 31. prosince 1995, bude tento Dodatkový protokol prozatímně prováděn od 1. ledna 1996.

Na důkaz toho níže podepsaní zplnomocněnci, byvše řádně k tomu pověřeni, podepsali tento Dodatkový protokol.

Dáno ve Varšavě dne 18. srpna 1995 v jednom původním vyhotovení v anglickém jazyce, které bude uloženo u vlády Polska. Depozitář předá ověřené kopie všem Stranám.

Vladimír Dlouhý v. r.
ministr průmyslu a obchodu

Imre Dunai v. r.
ministr průmyslu a obchodu

Jaczek Buchacz v. r.
ministr hospodářské spolupráce se zahraničím

Ján Ducký v. r.
ministr hospodářství

¹⁾ Středoevropská dohoda o volném obchodu mezi Českou republikou, Maďarskou republikou, Polskou republikou a Slovenskou republikou ze dne 21. prosince 1992 byla vyhlášena pod č. 54/1995 Sb. Dodatkový protokol ke Středoevropské dohodě o volném obchodu týkající se změn Protokolů 1 – 6 ze dne 29. dubna 1994 byl vyhlášen pod č. 111/1996 Sb.

PROTOKOL 1

(uváděný v odstavci 2 článku 3)

**ZRUŠENÍ CEL MEZI ČESKOU REPUBLIKOU
A SLOVENSKOU REPUBLIKOU NA STRANĚ JEDNÉ****A****MAĎARSKOU REPUBLIKOU NA STRANĚ DRUHÉ**

1. Výrobky pocházející z Maďarské republiky, na které je v České republice a Slovenské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze A tohoto Protokolu.
2. Výrobky pocházející z Maďarské republiky, na které je v České republice a ve Slovenské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách B a C tohoto Protokolu.
3. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze D tohoto Protokolu, budou zrušena k 1. lednu 1996.
4. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze E tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
5. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze F tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – zbývající cla budou zrušena.
6. Výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, na které je v Maďarské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze G tohoto Protokolu.
7. Výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, na které je v Maďarské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách H a J tohoto Protokolu.
8. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Příloze K tohoto Protokolu, budou zrušena dne 1. ledna 1996.
9. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Příloze L tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
10. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Příloze M tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – zbývající cla budou zrušena.

PROTOKOL 2

(uváděný v odstavci 2 článku 3)

**ZRUŠENÍ CEL MEZI ČESKOU REPUBLIKOU
A SLOVENSKOU REPUBLIKOU NA STRANĚ JEDNÉ****A****POLSKOU REPUBLIKOU NA STRANĚ DRUHÉ**

1. Výrobky pocházející z Polské republiky, na které je v České republice a Slovenské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze A tohoto Protokolu.
2. Výrobky pocházející z Polské republiky, na které je v České republice a ve Slovenské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách B a C tohoto Protokolu.
3. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze D tohoto Protokolu, budou zrušena k 1. lednu 1996.
4. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze E tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
5. Dovozní cla uplatňovaná v České republice a ve Slovenské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze F tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – na 15 % základního cla,
 - 1. ledna 2001 – zbývající cla budou zrušena.
6. Výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, na které je v Polské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze G tohoto Protokolu.
7. Výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, na které je v Polské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách H a J tohoto Protokolu.
8. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Příloze K tohoto Protokolu, budou zrušena dne 1. ledna 1996.
9. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Příloze L tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
10. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z České republiky nebo ze Slovenské republiky, uvedené v Přílohách M a N tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 5/7 základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 4/7 základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 3/7 základního cla,
 - 1. ledna 2000 – na 2/7 základního cla,
 - 1. ledna 2001 – na 1/7 základního cla,
 - 1. ledna 2002 – zbývající cla budou zrušena.

PROTOKOL 3

(uváděný v odstavci 2 článku 3)

ZRUŠENÍ CEL MEZI MAĎARSKOU REPUBLIKOU

A

POLSKOU REPUBLIKOU

1. Výrobky pocházející z Polské republiky, na které je v Maďarské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze A tohoto Protokolu.
 2. Výrobky pocházející z Polské republiky, na které je v Maďarské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách B a C tohoto Protokolu.
 3. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze D tohoto Protokolu, budou zrušena k 1. lednu 1996.
 4. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze E tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
 5. Dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze F tohoto Protokolu – s výjimkou položek níže uvedených – budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – zbývající cla budou zrušena.
- Číselné označení položek výjimek:
480252016	480522	481012996	481930	870332
480253	480523	481091	481940	870333
480260	480529	481099	481960	870422
480411	480530	481620	482010	870423
480419	480570994	481710	482020	870432
480421	480580038	481720	482030	870490
480429	480580995	481730	482090	870530
480431	480810	481810	870321	871200022
480439	480820	481820	870322	871200998
480441	480830	481830	870323	
480442	481011027	481910	870324	
480449	481012011	481920	870331	
- V případě výjimek dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z Polské republiky budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
- 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – na 15 % základního cla,
 - 1. ledna 2001 – zbývající cla budou zrušena.
6. Než budou dovozní cla uplatňovaná v Maďarské republice na výrobky pocházející z Polské republiky, uvedené v Příloze G, plně odstraněna, Maďarská republika vyhlásí, počínajíc dnem vstupu v platnost Dohody, každoročně bezcelní kvóty nad limity uvedené v této Příloze.
 7. Výrobky pocházející z Maďarské republiky, na které je v Polské republice uplatňována nulová celní sazba podle zásady „erga omnes“, jsou uvedeny v Příloze H tohoto Protokolu.
 8. Výrobky pocházející z Maďarské republiky, na které je v Polské republice uplatňována nulová celní sazba, jsou uvedeny v Přílohách J a K tohoto Protokolu.
 9. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze L tohoto Protokolu, budou zrušena dne 1. ledna 1996.
 10. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze M tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 50 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – zbývající cla budou zrušena.
 11. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze N tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 75 % základního cla,
 - 1. ledna 1997 – na 60 % základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 45 % základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 30 % základního cla,
 - 1. ledna 2000 – zbývající cla budou zrušena.
 12. Dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Přílohách O a P tohoto Protokolu, budou postupně snižována v souladu s následujícím časovým rozvrhem:
 - 1. ledna 1996 – na 5/7 základního cla,
 - 1. ledna 1998 – na 4/7 základního cla,
 - 1. ledna 1999 – na 3/7 základního cla,
 - 1. ledna 2000 – na 2/7 základního cla,
 - 1. ledna 2001 – na 1/7 základního cla,
 - 1. ledna 2002 – zbývající cla budou zrušena.
 13. Než budou dovozní cla uplatňovaná v Polské republice na výrobky pocházející z Maďarské republiky, uvedené v Příloze Q tohoto Protokolu, plně odstraněna, Polská republika vyhlásí, počínajíc dnem vstupu v platnost Dohody, bezcelní kvóty nad limity uvedené v této Příloze.

6

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 27. září 1996 byla v Buenos Aires podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Argentinské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických a služebních pasů státních příslušníků České republiky a pro držitele diplomatických a úředních pasů státních příslušníků Argentinské republiky.

Dohoda na základě svého článku 7 vstoupila v platnost dnem 8. prosince 1996.

České znění Dohody se vyhláší současně.

DOHODA

mezi vládou České republiky a vládou Argentinské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických a služebních pasů státních příslušníků České republiky a pro držitele diplomatických a úředních pasů státních příslušníků Argentinské republiky

Vláda České republiky a vláda Argentinské republiky (dále jen „smluvní strany“), ve snaze upevnit přátelské vztahy mezi oběma státy, se dohodly takto:

Článek 1

1. Státní příslušníci České republiky, držitelé platných diplomatických nebo služebních pasů, mohou vstupovat do Argentinské republiky a pobývat v ní po dobu až 90 dnů bez víza.

2. Státní příslušníci Argentinské republiky, držitelé platných diplomatických nebo úředních pasů, mohou vstupovat do České republiky a pobývat v ní po dobu až 90 dnů bez víza.

Článek 2

1. Státní příslušníci České republiky, držitelé platných diplomatických nebo služebních pasů, kteří zastávají funkce v diplomatické misi nebo v konzulárním úřadu České republiky v Argentinské republice a kteří byli akreditováni jako jejich členové, mohou vstupovat, pobývat a vyjíždět z Argentinské republiky bez víza po dobu zastávání svých funkcí. Stejně právo mají jejich rodinní příslušníci žijící s nimi ve společné domácnosti, pokud jsou držitelé platných diplomatických nebo služebních pasů.

2. Státní příslušníci Argentinské republiky, držitelé platných diplomatických nebo úředních pasů, kteří zastávají funkce v diplomatické misi nebo v konzulárním úřadu Argentinské republiky v České republice a kteří byli akreditováni jako jejich členové, mohou vstupovat, pobývat a vyjíždět z České republiky bez víza po dobu zastávání svých funkcí. Stejně právo mají jejich rodinní příslušníci žijící s nimi ve společné do-

macnosti, pokud jsou držitelé platných diplomatických nebo úředních pasů.

Článek 3

Zrušení vízové povinnosti stanovené touto dohodou nezbavuje držitele pasů uvedených v článcích 1 a 2 povinnosti dodržovat platné zákony a právní předpisy týkající se vstupu, pobytu a výjezdu z příslušného státu.

Článek 4

Touto dohodou není dotčeno právo příslušných orgánů každé smluvní strany odepřít vstup nebo pobyt osobám, jejichž přítomnost na území státu druhé smluvní strany je nežádoucí.

Článek 5

1. Smluvní strany mohou úplně nebo částečně pozastavit provádění této dohody z důvodu bezpečnosti, veřejného pořádku nebo ochrany zdraví.

2. Zavedení, jakož i zrušení těchto opatření bude neprodleně oznámeno diplomatickou cestou druhé smluvní straně a nabude účinnosti dnem doručení tohoto oznámení.

Článek 6

1. Smluvní strany si vymění diplomatickou cestou vzory diplomatických, úředních nebo služebních pasů uvedených v této dohodě současně s nótami potvrzujícími vnitrostátní schválení Dohody.

2. V případě, že smluvní strany vydají nový vzor

pasu nebo pozmění vzory pasů již vyměněných, musí o tom informovat diplomatickou cestou do třiceti dnů před datem, kdy nové vzory pasů nebo pozměněné pasy vstoupí v platnost, přičemž přiloží nový vzor.

Článek 7

Dohoda vstoupí v platnost uplynutím třiceti dnů ode dne výměny nót, v nichž si smluvní strany oznámí, že byly splněny vnitrostátní podmínky pro její vstup v platnost.

Za vládu České republiky:

RNDr. Alexandr **Vondra** v. r.
první náměstek ministra zahraničních věcí

Článek 8

Tato dohoda se sjednává na dobu neurčitou. Každá ze smluvních stran ji může písemně diplomatickou cestou vypovědět. Platnost Dohody skončí uplynutím 90 dnů ode dne doručení písemné výpovědi druhé smluvní straně.

Dáno v Buenos Aires dne 27. září 1996 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a španělském, přičemž oba texty mají stejnou platnost.

Za vládu Argentinské republiky:

Andrés **Cisneros** v. r.
náměstek ministra zahraničních věcí

7**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 3. května 1996 byl v Praze podepsán Protokol mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o otázkách realizace Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Svazu sovětských socialistických republik o spolupráci při osvojování Jamburského naleziště plynu, výstavbě dálkového plynovodu Jamburg – západní hranice Svazu sovětských socialistických republik a objektů Uralského plynárenského komplexu a s tím spojených dodávkách zemního plynu ze Svazu sovětských socialistických republik do Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1985.

Protokol na základě svého článku 9 vstoupil v platnost dnem 9. července 1996 a jeho ustanovení jsou účinná od 1. ledna 1992.

Do textu Protokolu lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu průmyslu a obchodu.

8**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 9. října 1996 byl v Praze podepsán Protokol mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstvem naftového a plynárenského průmyslu Republiky Kazachstán o realizaci Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Svazu sovětských socialistických republik o spolupráci při osvojování Jamburského naleziště plynu, výstavbě dálkového plynovodu Jamburg – západní hranice Svazu sovětských socialistických republik a objektů Uralského plynárenského komplexu a s tím spojených dodávkách zemního plynu ze Svazu sovětských socialistických republik do Československé socialistické republiky ze dne 16. prosince 1985 po 1. lednu 1992.

Protokol na základě svého článku 5 vstoupil v platnost dnem podpisu a jeho ustanovení jsou účinná od 1. ledna 1992.

Do textu Protokolu lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu průmyslu a obchodu.

9

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 21. července 1992 byla v Praze podepsána Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Čínské lidové republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v oblasti celnictví.

Dohoda na základě svého článku 12 vstoupila v platnost dnem 18. února 1993.

Dne 8. října 1994 Česká republika a Čínská lidová republika si výměnou dopisů potvrdily sukcesí České republiky do Dohody.

České znění Dohody se vyhláší současně.

DOHODA

mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Čínské lidové republiky
o spolupráci a vzájemné pomoci v oblasti celnictví

Vláda České a Slovenské Federativní Republiky a vláda Čínské lidové republiky (dále jen „smluvní strany“);

vědomy si toho, že přestupky proti celním předpisům poškozují ekonomické, finanční a společenské zájmy jejich zemí;

vědomy si toho, že nezákonný obchod s omamnými a psychotropními látkami představuje nebezpečí pro veřejné zdraví a pro společnost;

vědomy si toho, jak je důležité zajistit přesné stanovení cel, daní a jiných poplatků vybíraných při dovozu či vývozu zboží a správné uplatňování nařízení o zákazech, omezeních a kontrole;

přesvědčeny o tom, že úzká spolupráce mezi jejich celními správami přispěje k účinnosti snah o zabránění porušování celních předpisů a o dosažení větší přesnosti při vybírání cel;

vážící si mezinárodních dokumentů podporujících dvoustrannou vzájemnou spolupráci a především Doporučení Rady pro celní spolupráci z 5. prosince 1953 a z 8. června 1971;

rozhodly se uzavřít následující dohodu:

Článek 1

Pro účely této Dohody se rozumí:

1. termínem „celní předpisy“ všechny zákony a předpisy platné nebo prováděné celními správami, které se týkají dovozu, vývozu nebo tranzitu zboží;
2. termínem „celní správy“ ústřední orgány celní správy, které jsou pověřeny prováděním celních předpisů, tj. Federální ministerstvo zahraničního obchodu – Ústřední celní správa v České a Sloven-

ské Federativní Republice a Hlavní celní správa Čínské lidové republiky v Čínské lidové republice.

Článek 2

Celní správy obou smluvních stran budou, v rámci této Dohody, rozvíjet spolupráci výměnou zkušeností získaných při plnění služebních úkolů a výměnou celních předpisů a budou si navzájem poskytovat pomoc v správní oblasti s cílem posílit rozvoj obchodu a výměnu pracovníků mezi oběma zeměmi.

Článek 3

Celní správy obou smluvních stran si budou vyměňovat informace týkající se:

1. úlohy celní správy v národním hospodářství a v mezinárodním obchodě;
2. metod celní kontroly při pohybu zboží, dopravních prostředků, zavazadel a poštovních zásilek přes státní hranice;
3. metod celní kontroly při projednávání zboží pod celní závěrou;
4. zkušeností získaných při zavádění Harmonizovaného systému a stanovení celní hodnoty;
5. údajů o současných podlouných metodách, metody prevence a jejich výsledky;
6. celních zákonů a předpisů;
7. nových metod v řízení celní správy;
8. používání počítačů a dalších moderních technických zařízení v práci celní správy;
9. zřizování celních odboček, výchovy a výcviku příslušníků celní správy;
10. zkušeností z práce v mezinárodních organizacích a při provádění mezinárodních smluv;
11. ostatních otázek společného zájmu.

Článek 4

Celní správy obou smluvních stran si mohou v rámci této Dohody vyměňovat celní experty, jakož i lektory z celních výcvikových středisek.

Článek 5

Na žádost celní správy jedné smluvní strany celní správa druhé smluvní strany bude, v rozsahu své kompetence a pravomocí, vykonávat zvláštní dohled v průběhu určitého období nad:

1. pohybem, zejména při vstupu na vlastní území a při jeho opuštění, osob podezřelých z účasti na celních deliktech na území dožadující smluvní strany;
2. pohybem jednotlivých druhů zboží, které jsou označeny celní správou dožadující smluvní strany jako předměty neoprávněného dovozu nebo vývozu ze svého území;
3. jednotlivými druhy vozidel, lodí, letadel, o kterých je podezření, že budou použity pro páčání celních deliktů na území dožadující smluvní strany.

Článek 6

Celní správa jedné smluvní strany může na základě vlastní iniciativy nebo na požádání celní správy druhé smluvní strany podávat dožadující smluvní straně jakékoliv informace, které představují účinnou pomoc při odhalování celních přestupků, zejména takových, které se týkají omamných a psychotropních látek, zbraní, střeliva nebo munice, výbušnin, předmětů historické, umělecké, kulturní a archeologické hodnoty a zboží podléhajícího vysokému zdanění.

Článek 7

Na požádání celní správy jedné smluvní strany celní správa druhé smluvní strany jí bude poskytovat informace týkající se těchto skutečností:

1. pravosti oficiálních dokumentů vyhotovených jako podklady pro celní prohlášení o zboží předloženém celním orgánům dožadující smluvní strany;
2. zda zboží dovezené na území státu dožadující smluvní strany bylo v souladu se zákonem vyvezeno z území státu dožádané smluvní strany;
3. zda zboží vyvezené z území státu dožadující smluvní strany bylo v souladu se zákonem dovezeno na území státu dožádané smluvní strany.

Článek 8

Jakékoliv zprávy, dokumenty nebo jiné informace

Za vládu
České a Slovenské Federativní Republiky:

JUDr. Jiří Hronovský v. r.

poskytnuté nebo získané v rámci této Dohody budou použity pouze pro účely vymezené v této Dohodě a budou podléhat takovým omezením, která budou stanovena celní správou, která je vydala; přijímající smluvní strana je povinna jim zajistit stejnou ochranu utajovaných skutečností vzhledem k jejich důvěrnosti a obchodnímu tajemství, jaká je poskytována v této zemi stejným druhům zpráv, dokumentů a ostatních informací získaných ve své vlastní zemi.

Článek 9

Pokud by celní správa jedné ze smluvních stran byla přesvědčena, že požadovaná pomoc by narušovala suverenitu, bezpečnost nebo by byla v rozporu s platným právním řádem této smluvní strany, může tuto pomoc odmítnout nebo ji poskytnout za určitých podmínek nebo při splnění určitých požadavků.

Článek 10

Celní správy obou smluvních stran mohou, v případě potřeby, organizovat jednání na úrovni generálních ředitelů střídavě v obou zemích. Datum a předpokládaný program jednání musí být dohodnut celními správami obou smluvních stran s dostatečným časovým předstihem.

Článek 11

Pomoc na základě této Dohody musí být vzájemně poskytována co nejefektivnějším způsobem celními správami obou smluvních stran.

Celní správy mohou přímo jednat v jazyce třetí země, který je přijatelný pro obě strany.

Článek 12

Tato Dohoda vstoupí v platnost po uplynutí 90 dní od data, kdy si smluvní strany sdělily vzájemně, že předpoklady požadované pro nabytí platnosti byly podle vnitrostátního práva splněny.

Dohoda se sjednává na neurčitou dobu s tím, že každá ze smluvních stran může písemně uvědomit diplomatickou cestou druhou smluvní stranu, že uzavřená Dohoda pozbývá platnosti. Dohoda pak pozbývá platnosti prvním dnem po uplynutí šesti měsíců od obdržení uvedené písemné výpovědi.

Dáno v Praze dne 21. července 1992 ve dvou původních vyhotoveních v českém a čínském jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za vládu
Čínské lidové republiky:

Wu Naiwen v. r.

REDAKČNÍ SDĚLENÍ

o opravě chyb

v nařízení vlády č. 301/1996 Sb., kterým se vydává celní sazebník a kterým se stanoví sazby dovozního cla pro zboží pocházející z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí a podmínky pro jejich uplatnění (celní sazebník)

V příloze 1 „Celní sazebník“

ve třídě II ROSTLINNÉ PRODUKTY v kapitole 12 Olejnatá semena a olejnaté plody; různá semena a plody; průmyslové a léčivé rostliny; píceiny u podpoložky 1209 11 00 -- Semena cukrové řepy a u podpoložky 1209 19 00 -- Ostatní ve sloupci 5 označeném „smluvní“ má místo celní sazby „2,4“ správně být celní sazba „2,3“,

ve třídě VI VÝROBKY CHEMICKÉHO PRŮMYSLU A PŘÍBUZNÝCH PRŮMYSLOVÝCH ODVĚTVÍ v kapitole 28 Anorganické chemické výrobky; anorganické nebo organické sloučeniny drahých kovů, kovů vzácných zemin, radioaktivních prvků nebo izotopů u podpoložky 2830 20 00 - Sulfid zinečnatý ve sloupci 5 označeném „smluvní“ má místo celní sazby „8,3“ správně být celní sazba „7,3“.

Redakce

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 00 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – Redakce: Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 – Administrace: písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky v Slovenskej republike prijíma a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 07/213 644, 214 177. – Roční předplatné se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 2300,- Kč, druhá záloha 400,- Kč). – Vychází podle potřeby. – Distribuce: celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. – Drobný prodej - Benešov: HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; Bohumín: ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; Brno: GARANCE-Q, Koliště 39; Knihkupectví ČS, Kapucínské nám. 11; Knihkupectví M. Ženiška, Květinářská 1; M. C. DES, Cejl 76; SEVT, a. s., Česká 14; Břeclav: Moravský Jih, J. Palacha 6; České Budějovice: Prospektum, Kněžská 18; SEVT, a. s., Krajinská 38; Děčín: Kniha, Tyršova 11; Hradec Králové: TECHNOR, Hořícká 405; Cheb: „U Kadleců“, Kamenná 20; Chomutov: DDD Knihkupectví-antikvariát, Ruská 85; Jihlava: VIKOSPOL, Smetanova 2; Kadaň: Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; Karlovy Vary: SEVT, a. s., Sokolovská 53; Kladno: eL VaN, Ke Stadionu 1953; Klatovy: Krameriovo, Klatovy 169/I; Kolín 1: U KAŠKŮ, Karlovo nám. 46; Liberec 1: Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; Most: Kniha M+M, Lipová 806; Růžička, Šeříková 529/1057; Olomouc: BONUM, Ostružnická 10; Tycho, Ostružnická 3; Ostrava: LIBREX, Nádražní 14; Profesio, Hollarova 14; SEVT, a. s., Dr. Šmerala 27; Pardubice: LEJHANEC, s.r.o., Sladkovského 414; Z. Petrová, Pasáž Sv. Jana a Za Pasáž; Plzeň: ADMINA, Úslavská 2; EDICUM, Vojanova 45; Technické normy, Lábkova pav. č. 5; Praha 1: FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1; NADATUR, Hyberská 5; PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; Praha 2: B. Wellemínová, Dittrichova 13; Praha 4: SEVT, a. s., Jihlavská 405; Praha 5: SEVT, a. s., E. Peškové 14; Praha 6: PPP-Staňková Isabela, Verdunská 1; Praha 8: InFoC Tábor, s. r. o., nám. Dr. Holého 12; JASIPA, Zenklova 60; Praha 10: BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; Přerov: Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; Sokolov: Arbor Sokolov, a. s., Nádražní 365; Šumperk: Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; Teplice: L+N knihkupectví, Kapelní 4; Trutnov: Galerie ALFA, Bulharská 58; Ústí nad Labem: BYTBAZAR, Tovární 33; Zábřeh: Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; Zlín-Louky: INFOSERVIS, areál Telekomunikačních montáží; Zlín-Malenovice: M. K. – HESPO, areál Pozemních staveb; Znojmo: Houdková, Divišovo nám. 12; Žatec: Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. Distribuční podmínky předplatného: jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Reklamacce: informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.